

Ријеч Пиве

Плужине, година V, број 37/38, април/мај 2020. Бесплатан примјерак

ПРЕДСЈЕДНИК ОПШТИНЕ МИЈУШКО БАЈАГИЋ

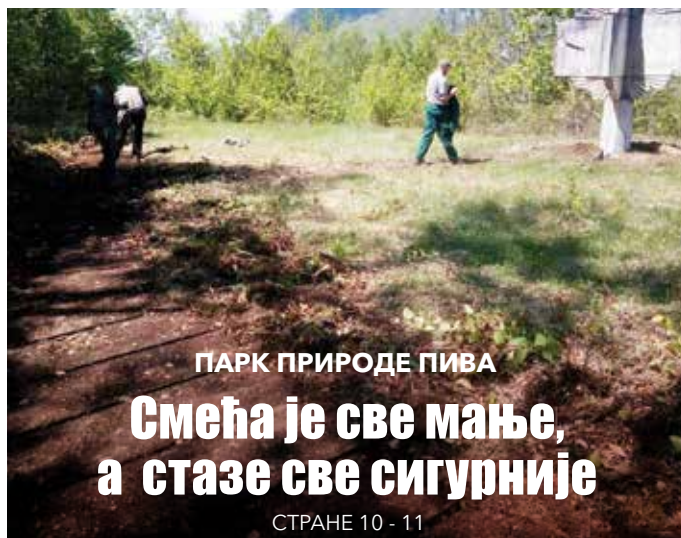
Сваки грађанин осјећа последнице кризе

СТРАНЕ 6 - 8

АМБАСАДОР БОЖОВИЋ ПОСЈЕТИО ПИВУ
**Србија ће инвестирати у
спортску халу у Плужинама**

СТРАНЕ 4 - 5

ПАРК ПРИРОДЕ ПИВА

**Смећа је све мање,
а стазе све сигурније**

СТРАНЕ 10 - 11

Апартмани краља Николе и Јосипа Броза

СТРАНЕ 12 - 13

Први стоматолог из Пиве

СТРАНА 16 - 17

Поздрав Пиви из далеке Гане

СТРАНЕ 14 - 15

И без пара смо били срећни

СТРАНЕ 20 - 22

„Човјек расправља, а природа дјелује” – Волтер

Пива је истински драгуљ Црне Горе из много разлога. Не кажем то само као биолог, већ и као оно дијете које је одрасло купајући се златним зрацима Сунца које се увијек успијевало издићи изнад горопадних планина, и газећи јутарњим росама пивских зора, удишући “благорастворен” ваздух и радосно чекајући сваки нови дан да га проведем у игри и смијеху, како то само дјеца знају. Али оно што ме је као пупчаном врпцом везало за Пиву јесте породица са којом сам ту провела најљепше тренутке живота и која је увијек била моја мирна лука са бескрајно много љубави и топлине. Често заборављамо да су нам успомене из дјетињства и та исконска љепота завичаја украс живота и нешто чему се требамо враћати. И ја сам заборављала. Међутим, из године у годину, како се све више посвећујем биологији као науци и путујем у велике градове, притом сазнавајући каквом стресном и нездравом начину живота су људи у великим и загађеним градовима изложени, почела сам све више да цијеним моју Пиву. Сваки пут кад бих посјетила неку другу државу, град, гдје су звјездано небо и чист ваздух „луксуз” који они не могу да приуште, враћала бих се све захвалнија на мјесту у коме сам одрасла. Људи понекад забораве колико су природа и биодиверзитет важни за њихово свакодневно нормално функционисање. Храна, пијаћа вода, заштита од ерозије, регулација квалитета воде и ваздуха, медицински ресурси, рекреација, естетска и спритуална вриједност, само су нека од добара које бесплатно добијамо од природе. Природна добра, тзв. екосистемске услуге које неповратно добијамо од природе у Пиви, су многобројна.

РАЈ ЗА ИСТРАЖИВАЧЕ И ТУРИСТЕ !

Територија Пиве као регије, изузетно је богата културно-историјским вриједностима и еколошким обиљежјима од националног и међу-

УМЈЕСТО УВОДНИКА Зашто волим Пиву

Пише: Андријана Мићановић
студент мастер студија природно-математичког факултета - биологија

народног значаја укључујући планинске врхове, ријеке, разноврсну флору и фауну и релативно повољне сезонске климатске услове. Један од разлога велике биљне и животињске разноликости је још увек добро очу-

„Труд је узалудан, ако се природа противи” - Сенека

Сигурна сам да у периоду пред нама има доста простора да се спроведе свеобухватније истраживање. Потпомогнуто досадашњим подацима о природним богатствима, која би нам додатно потврдила огромну вриједност која је присутна на територији општине Плуџине. Како Пива бива све више посјећена од стране туриста из цијелог свијета, мишљења сам да контролисане активности и одрживо управљање уз подршку Парка природе „Пива”, ова регија има потенцијал да постане сјајан примјер за суживот човјека и природе, на обострано задовољство !

вана природа. Такође, минималан утицај индустрије у минулом периоду позитивно је утицао на стање животне средине у Пиви.

Успостављањем Парка природе „Пива” направљен је битан искорак у очувању природних богатстава, те биљног и животињског свијета кроз одрживо и контролисано спровођење туристичких и других привредних активности, константан мониторинг на терену, као и потенцијално спречавање евентуалне девастације животне средине.

Обухватајући велики дио планинског масива Дурмитор, који је декларисан као „врућа тачка” биодиверзитета Црне Горе, додатно је повећана вриједност ове регије. Долине ријека Таре и Пиве се убрајају у међународно значајна подручја за биљке (Important Plant Areas-IPA). Ријека Тара која се налази под заштитом UNESCO-а (Организација за образовање, науку и културу Уједињених нација), непроцењива је вриједност ове регије.

Огромни дио територије Пиве је 2019. године било дио пројекта Агенције за заштиту животне средине Црне Горе, у коме сам и ја учествовала, гдје је у току предлог да се заштити као „НАТУРА 2000”, подручје, од националног и интернационалног значаја. Ово подручје је једно од најбогатијих са аспекта разноликости флоре у Црној Гори и према досадашњим истраживањима на том подручју се налази око 1500 различитих биљних врста, од којих су многе врсте ендемске, реликтне и законом заштићене.

На подручју Пиве се налазе, између осталог, и бројне важне животињске врсте као што су: мрки медвјед (*Ursus arctos*), видра (*Lutra lutra*), шарган (*Vipera ursinii*), као и многе друге врсте, које се налазе на Аппеху IV у директиви о стаништима, што значи да су то врсте од међународног значаја и да требају строго заштиту.

ИМПРЕСУМ

Министарство културе Црне горе у Евиденцији медија под редним бројем 778. од 7. 10. 2016. године уписало је штампани медиј „Ријеч Пиве“ чији је оснивач издавачко предузеће “Наша Пива” д.о.о. Лист је подржан од Министарства културе.

Главни и одговорни уредник:
Радмило Тадић

Уређивачки одбор:
др Раденко Пејовић, др Златко Булић, Наташа Лучић,
Миленко Мишко Мићановић, Мироје Вуковић, Жељко Шапурић

e-mail: rijec.pive@gmail.com

**АМБАСАДОР БОЖОВИЋ
ПОСЈЕТИО ПИВУ**

**Србија ће
инвестирати у
спортску халу
у Плужинама**

Председник општине Плужине Мијушко Бајагић са сарадницима примио је крајем априла у прву званичну радну посјету новоименованог изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Црној Гори др Владимира Божовића.

Том приликом представници општине Плужине упознали су амбасадора Божовића са потенцијалима и могућностима који ће бити дефинисани у Стратегији развоја општине Плужине, која је била у завршној фази израде. Том Стратегијом биће дефинисани развојни пројекти који имају за циљ унапређење квалитета живота свих грађана Општине, као и заустављање исељавања становништва као највећег проблема, а тиме и даљи развој саме Општине. Као најзначајније истакли су потенцијале у области пољопривреде, туризма и дрвне индустрије.

Амбасадор Божовић захвалио се

на пријему и истакао да је изабрао да општина Плужине буде прва црногорска општина коју ће званично посјетити, да би тиме у име државе Србије и њене амбасаде исказао

поштовање према Општини која је на последњем попису процентуално имала највише становника који су се изјаснили као Срби, као и највећи број оних који говоре српс-

ким језиком.

Амбасадор Божовић је приенио спремност Републике Србије и поруку председника Александра Вучића да је Србија спремна да инвестира и учествује у изградњу спортске хале у Плужинама која недостаје, коју ће заједнички користити сви становници Општине. Такође, договорена је будућа сарадња у погледу реализације пројеката који ће бити реализовани на основу Стратегије Општине те замолио да се припреми Студија са конкретним подацима који ће послужити у реализацији тих пројеката.

Председник Бајагић је изразио захвалност на посјети амбасадора Србије у Црној Гори Плужинама, као и чињеници да је изабрао Плужине за прву званичну посјету неке општине у Црној Гори, посебно истичући да му је драго да су Плужине у нечему прве. Такође је истакао значај сарадње са градовима побратимима Краљевом и Ивањицом, као и потребу већег промовисања рафтинга на Тари као надалеко чувене туристичке атракције и крстарења Пивским језером, те обиласка Парка природе „Пива“ као првог парка природе у Црној Гори.

Представници Општине су упознали амбасадора Божовића и са свим проблемима са којима се суочавају у комуникацији са Владом Црне Горе с обзиром на чињеницу да су опозициона општина од 1998. године, односно да владајућа ДПС партија на државном нивоу никада у Плужинама није била ни близу освајања локалне власти. Та чињеница је, нажалост, коришћена за неадекватан однос државне власти према општини Плужине.

Саговорници су се сложили да сва будућа сарадња и договори буду у складу са законима Црне Горе и у договору са Владом Црне Горе, а у интересу грађана Плужина.

Састанку се присуствовали Петар Митрић, председник Скупштине општине Плужине, Владимир Јоковић, председник СНП ЦГ, Владимир Кнежевић, главни администратор и Слободан Делић, директор Парка природе „Пива“.

Сви подаци на сајту Комуналног

Транспарентност рада ДОО „Комунално Плужине“ знатно је повећана покретањем сајта www.komunalnopluzine.me. Како су саопштили из Комуналног предузећа, посредством сајта корисници комуналних услуга могу да се информишу о свим новостима и битним питањима из области комуналних дјелатности.

– На нашем сајту корисници се могу информисати о свим активностима које ДОО „Комунално Плужине“ предузима, као што могу и пратити поступке јавних набавки које спроводи ово предузеће. Корисници на нашем сајту могу, поред осталог, преузети образце (захтјеве) за прикључење објекта на водоводну и канализациону мрежу, за уградњу и баждарење водомјера, за промјену података у регистру корисника... На сајту грађани се могу упознати и са историјатом Комуналног предузећа, механизацијом којом располаже дјелатностима које обављамо. На сајту је доступна и правна регулатива којом се уређује област комуналних дјелатности (Закон о комуналним дјелатностима – наводи се у саопштењу).

У Комуналном планирају и успостављање корисничког електронског на коме ће сваки корисник комуналних услуга путем јединствене шифре моћи да приступи својој аналитичкој картици. Корисници ће путем портала имати и могућности подношења приговора на рачун, електронског читавање водомјера или квара на њему.

Мићановићу нови мандат

Миленко Мишко Мићановић једногласно је изабран за директора Центра за културу у Плужинама. Мићановић је и до сада у неколико мандата био на тиј функцији. Он је био једини кандидат на јавном конкурс, а сви чланови Савјета дали су му подршку.

Са сједнице Савјета Центра за културу

Подршка за СПЦ

На посљедној сједници Скупштина општине заузела је став да је потребно извршити измјене Закона о слободи вјероисповијести или увјерења и правном положају вјерских заједница, и у том смислу подржала наставак дијалога између надлежних институција Државе (експертског тима Владе Црне Горе) са експертским тимом Епископског савјета СПЦ у Црној Гори, како би се кроз измјене и допуне овог закона донијело прихватљиво законско рјешење. У закључку се наводи да „Скупштина Општине Плужине подржава оправдане захтјеве Митрополије Црногорско приморске и епархија Српске православне цркве на територији Црне Горе, за очување свог положаја у Црној Гори“.

Предсједник Општине Мијушко Бајагић саопштио је да је епидемија коронавируса утицала, а утицаће у наредном периоду још више на привредну слику тог подручја. Највећи проблем имају они који се баве дјелатностима из туризма, а последице, како је казао, осјећају сви грађани - и незапослени и сезонски радници.

- Све је то на неки начин увезано, мања је потражња за пољопривредним производима, сваки грађанин наше општине је осјетио последице кризе. Неко више, неко мање. Трудимо се да се превазиђемо проблем. Донијели смо низ мјера за помоћ угроженима. Скоро 700 грађана је обухваћено пакетом мјера - рекао је Бајагић у Јутарњем програму Телевизије Црне Горе.

СКОРО 700 ГРАЂАНА ОБУХВАЋЕНО ПАКЕТОМ МЈЕРА ЛОКАЛНЕ УПРАВЕ ЗА ПОМОЋ УГРОЖЕНИМА

Он је појаснио да ће пакетом мјера бити обухваћени пензионери са мањима примањима, људи са бироа, социјални случајеви, самохрани родитељи и они који примају старачке накнаде.

- Донијели смо мјере и за власнике туристичких и угоститељских објеката, трудећи се да и њима ублажимо последице - рекао је Бајагић, додајући да су се и грађани и управа стриктно придржавали наредби и инструкција НКТ-а-

- Имали смо срећу да нас је заобишао вирус, а грађани су доста помогли", рекао је Бајагић.

Он је казао да се нада да ће бити неке користи од љетње туристичке сезоне, „будући да је највећи број гостију Пива увијек имала у јулу и августу“.

ПРЕДСЈЕДНИК ОПШТИНЕ МИЈУШКО БАЈАГИЋ

**Сваки грађанин
осјећа последице
кризе**

На основу члана 38 став 1 тачка 2 Закона о локалној самоуправи („Сл.лист ЦГ“ бр.2/18, 34/19 и 38/20), члана 33 став 1 тачка 2 Статута општине Плужине („Службени лист ЦГ-општински прописи бр.39/18), Закључка Владе Црне Горе бр.07-2130 од 19.03.2020.године и Препорука и мјера Националног координационог тијела Скупштина општине Плужине, на сједници одржаној 01.06.2020. године д о н и ј е л а ј е

МЈЕРЕ

за ублажавање негативних последица изазваних пандемијом КОВИД-19, на територији општине Плужине

I/ Ослобађају се обвезници плаћања таксене обавезе на локалне административне таксе за период до 31.12.2020.године за:

- поднеске,
- рјешења, увјерења,
- овјере, преписе и преводе,
- таксе из области опште управе,
- таксе из области планирања простора и изградње објеката и заштите животне средине,
- таксе из комуналне области,
- таксе из области саобраћаја и путева,
- таксе из области предузетништва и
- таксе из области пољопривреде и водопривреде

II/ Ослобађају се обвезници локалне комуналне таксе за период до 31.12.2020.године плаћања таксе за:

- постављање затворене баште уз угоститељски објекат у његовој функцији,
- постављање љетње баште уз угоститељски објекат у његовој функцији,
- коришћење простора на јавној површини за киоск и други затворени привремени објекат,
- коришћење јавне површине за постављање осталих привремених објеката и то: слободно-стојећих витрина; конзерватора за сладолед;

III/ Одлаже се плаћање пореске обавезе приреза порезу на доходак физичких лица, за пореске обвезнике регистроване у области туризма, угоститељства и предузетништва за период до 31.12.2020.године, по достављеном захтјеву и доказу о важећој регистрацији (пореске пријаве за наведени порески период се обавезно достављају мјесечно).

IV/ Одјелење за локалне јавне приходе општине Плужине, неће покретати поступак принудне наплате за доспјеле обавезе пореза на непокретности физичких и правних лица која се баве туризмом, угоститељством и предузетништвом до 31.10.2020.године.

V/ Умањује се накнада за постављање привремених објеката и плаћање закупа јавне површине на којој је постављен привремени објекат за 50% до 31.12.2020. године, уколико закупац није користио објекат за обављање привредне дјелатности због мјера НКТ.

VI/ Општина Плужине ће регистрованим предузећима из области туризма, угоститељства и предузетништва, рефундирати закупнине за пословне просторе за период март, април, мај, јун и јул, по достављеним захтјевима уз које су приложени уговори о закупу и доказ о уплати закупнине.

VII/ ДОО Комунално Плужине:

- субвенционисаће се комуналне услуге Комуналном Плужине ДОО за незапослене, кориснике социјалних примања и кориснике пензија нижих од 200 €, по задужењима за март, април и мај 2020.године, уз поднешен захтјев за ослобађање и доказ о примањима – чек.
- субвенционисаће се Комуналном Плужине ДОО комуналне услуге корисницима регистрованим за обављање дјелатности у области туризма, угоститељства и предузетништва за период март, април и мај у висини од 100% задужења, а за период од 01.06. до 31.12.2020.године у висини од 50% задужења уз поднешен захтјев и доказ о регистрацији.

ДОО Комунално Плужине ће доставити списак са износима задужења корисника комуналних услуга, који су испунили претходно наведене услове.

VIII/ Одобравају се субвенције УЛР „Бајо Пивљанин“ Плужине у износу од 10.000€.

IX/ Извршиће се исплата једнократне новчане помоћи у висини од 50€ незапосленим лицима која се налазе на евиденцији Завода за запошљавање – Биро рада Плужине, према достављеном списку активно пријављених.

Извршиће се исплата једнократне новчане помоћи у висини од 50€ корисницима старачких накнада у пољопривреди по прибављеном списку.

Извршиће се исплата једнократне помоћи у висини од 50€ пензионерима по прибављеном списку, чија су примања нижа од 200€.

Извршиће се исплата једнократне новчане помоћи у висини од 100€ корисницима социјалне помоћи на основу поднешених захтјева (доказ о примањима – чек), као и самохраним родитељима малолетне дјеце чија су примања нижа од 200€ по основу поднешених захтјева уз доказе о самохраности, узрасту дјеце и примањима.

Наведене субвенције и новчане помоћи исплатиће се из текуће буџетске резерве.

О средствима утрошеним у наведене сврхе, одборници ће бити информисани на првој наредној сједници Скупштине.

Црна Гора
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ПЛУЖИНЕ
Број: 041/016-03- 77/1
Дана, 01.06.2020.године

Предсједник,
Петар Митрић с.р.

Плужине међу најтранспарентнијим

Општина Плужине је међу најтранспарентнијим црногорским општинама са 52 поена, од максималних 100 по дефинисаним индикаторима овог истраживања наводи се у извјештају о пројекту “Смјести мо корупцију музеј”, који реализује Центар за грађанско образовање (ЦГО) у партнерству са НВО Центар за мониторинг и истраживање (ЦеМИ), НВО Бонум из Пљевља, НВО УЛ-Инфо из Улциња и НВО За Друга из Петровца, у сарадњи са Министарством јавне управе и Агенцијом за спречавање корупције (АСК)-

Извјештај је објављен у априлу, а пројекат финансира Европска унија уз кофинансирање Министарства јавне управе.

По областима, расподјела поена за Општину Плужине је сљедећа: Скупштина општине 6; Буџет – 10; Борба против корупције – 4; Дос-

тупност информација – 15; Јавне набавке – 9; Јавне расправе и јавни конкурси – 8.

У извјештају се наводи да сајт општине Плужине није технички иновативан, али је “прегледан и садржи информације које немају ни

неке од развијенијих општина које су више уложиле у дизајн својих сајтова”.

Аутори констатују да простор за унапређење постоји посебно у одређеним важним категоријама, попут области борбе против корупције.

ПАРК ПРИРОДЕ ПИВА

Смећа је све мање, а стазе све сигурније

ЗАПОСЛЕНИ У ПАРКУ СУ РАДИЛИ НА НИЗУ АКТИВНОСТИ КАКО БИ СПРЕМНО ДОЧЕКАЛИ ОВУ ТУРИСТИЧКУ СЕЗОНУ И БОРАВАК ГОСТИЈУ УЧИНИЛИ УГОДНИЈИМ, АЛИ И СИГУРНИЈИМ.

У склопу својих редовних активности, надзорници Парка су обилазили терен и чистили од смећа простор Парка. Са задовољством истичемо да је из године у годину примјетно како је количина смећа која се сакупи све мања и мања, што је свакако заслуга локалних мјештана, али и гостију који су заједно препознали потребу очувања животне средине и одлагања смећа на, за то предвиђена мјеста – саопштено је из Парка природе Пива.

Уочи сезоне настављено је обогаћивање парковског мобилијара. Направљене су нове клупе и дрве-

не кошаре за одлагање смећа и постављене су на локацијама у Парку које посјећују туристи (Кнежевићи, Шарићи, Недајно, мост на ријеци Пиви, Соко град, Марића чесма...) Постављен је нови видиковац у селу Кнежевићи одакле се пружа прелијеп поглед на шумски комплекс у Борју, као и Пивску планину и Дурмитор. Уређено је и проширено сплавниште на Брштановици – полазној тачки за рафтинг.

Уз помоћ механизације Комуналног предузећа радници Парка су пробили и раскрчили четири километра дугу пјешачку стазу, која води од моста на ријеци Пиви на Шћепан

Пољу до Чоковог врела, а у плану је и њено обиљежавање адекватном сигнализацијом. Обиљежена је нова пјешачка стаза која полази из Милогоре до Бешића на планини Капавици у дужини од 7.5 км, а у плану је њен продужетак до репетитора на Унчу.

У мјесту Лијећевина у селу Бријег окрчена је стаза и очишћено запуштено степениште које води до споменика који је откривен 13. јула 1981. године и који је посвећен одржавању комунистичке партијске школе. У плану су и бројне друге активности, о чему се грађани и туристи могу информисати посредством сајта Парка природе.

Александар Јокановић

КУЛА СЛАВНИХ АЦИЋА ПОСТАЛА ТУРИСТИЧКИ КОМПЛЕКС

Апартмани краља Николе и Јосипа Броза

Плужине - Кула славних Ацића у новом руху, а потомак Ацића Александар Јокановић поносан на обновљено огњиште славних предака, говори о успјесима и трагедијама које су пратиле славне потомке кнеза Јока Ацића (рођен око 1750) из Лисине, његовог сина војсковође Вула јунака Вељег рата, унука генерала Јока, команданта у јединицама војсковође Јанка Вукотића...

-Краљ Никола је једном приликом казао да нема срећнијег човјека од генерала Јока, јер има шест синова и четири кћери, а Јоко је тада казао: Никад се не зна ко је сретан господару, а ко није. И тако би - каже Јокановић, алудирајући на чињеницу да Ацићи данас немају живих мушких потомака, због трагичних дешавања током Другог свјетског рата, када су крваво платили за свој политички утицај и ставове. Два унука генерала Јока Ненад и Вуле, унука Гроздана снаха Даринка изгорјели су у Другом свјетском рату у Гојковића долу, гдје су послије покоља у Долима фашисти наставили крвави пир у Пиви и побили још око седамдесет људи. Пет Вулових унука, а Јокових синова били су угледни и факултетски образовани људи - Вуле - поручник, Вукосав - теолог, Василије - професор, Божо - учитељ. Михаило - правник, а шести Вуксан умро је као дијете.

Судбина је хтјела да сви синови, осим рано преминулог Вуксана, ге-

Кула Ацића у новом руху

Дио ризнице коју чува Јокановић

Ханџар Вула Ацића из 19. вијека

Михаило Ацић народни посланик у Краљевини СХС

нерала Јока буду дуговјечни, а Александар се сјећа предања које је чуо од њих.

-Као дијете слушао сам многе приче о прецима у овој кући, а једно је било и то да је услов за дуговјечност закопано благо. Причало се да је благо закопао генерал Јоко, а његових пет синова доживјело је дубоку старост - посљедњи је умро учитељ Божо средином самдесетих година прошлог вијека - казао је Александар.

Највећи дио докумената, ордена и других предмета од велике вријед-

Ордење Ацића стизало из европских метропола

ности Александар је сачувао и уз овај текст ексклузивно објављујемо фотографије дијела те ризнице, уз напомену да се предмети и документа не налазе у кући Ацића већ, како каже Александар „на сигурном“. У неком од наредних бројева објавићемо дио докумената послуже чије систематизације ће бити објављена књига о тој вриједној културној баштини.

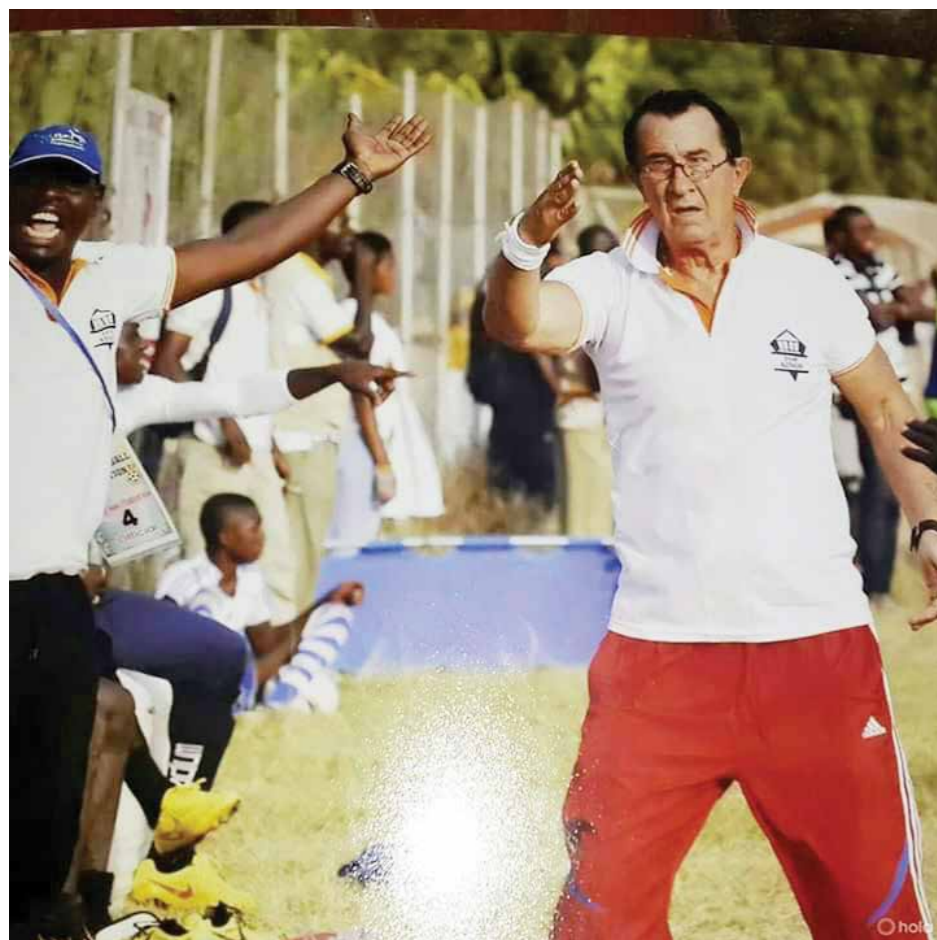
Кућа је подигнута крајем 19. вије-

ка, а она и имање биће један од најљепших малих туристичких комплекса (апартмани, камп, ресторан...) у Црној Гори.

О значају и утицају Ацића говоре и ове чињенице - краљ Никола са свитом три пута је гостовао у њиховој кући, а Јосип Броз Тито и Врховни штаб два пута. Стога ће један од луксузних апартмана носити име црногорског суверена, а други доживотног предсједник СФРЈ.

Војсковођа Јоко Ацић са коњицом долази на крунисање краља Николе 1910. год

Поздрав Пиви из далеке Гане

Редакцији „Ријечи Пиве“ јавио се наш Староплужинац Милосав Богдановић – Мамба, фудбалски тренер који живи у Гани већ једанаест година. Овај фудбалски стручњак који је тренирао екипе у Либији, Тунису, Алжиру, Камеруну, Того и Обали Слоноваче, скрасио се у Гани гдје је од недавно на челу клуба Medeama FC.

-Немам намјеру да се ускоро враћам у Пиву, овдје сам купио кућу и покренуо бизнис. Дјеца су на Малти, пожењена и поудата, па и они мислим неће у скорије вријеме на дуже у Црну Гору. Али, никад се не зна. Најважније је сада да се сви изборимо са короном – каже популарни Мамба за „Ријеч Пиве“.

Божидар (Бура – Мија) Јојића рођен је 1929. године на Пишчу општина Плујине. Основну школу завршио је на Пишчу, а гимназију у Никшићу 1949. године и исте године се уписао на Стоматолошки факултет у Београду, гдје је дипломирао 1955. године. Он је био први из Пиве, Жабљака и Шавника који је уписао и завршио Стоматолошки факултет.

Стоматолошки факултет у Београду је основан 1948. године. На Медицинском факултету је апсолвирао 1962. године. За асистента Стоматолошког факултета је изабран 1957. године. Хабилитован за позив универзитетског наставника већ 1959. године. У звање доцента изабран је 1963, а за ванредног професора четири године касније. За редовног професора изабран је 1971. године. Докторску дисертацију одбранио је 1975. године.

Као човјек широких видика пуно је помогао у организовању и извођењу наставе на стоматолошким одсјецима медицинских факултета у Нишу, Новом Саду и Приштини. У међувремену основана је Клиника за оралну хирургију Стоматолошког факултета и Божидар, као доцент постао је шеф предмета Орална хирургија и први управник Клинике на којој је радио све до пензионисања.

Божидар је био продекан Стоматолошког факултета у два мандата и декан два мандата. Био је члан Савјета Универзитета у Београду и први председник Заједнице стоматолошких факултета Југославије. Објавио је 173 рада у домаћим часописима и зборницима и седам у међународним часописима. Коаутор је уџбеника Орална хирургија и аутор текстова у Зубно лекарском приручнику у Медицинској енциклопедији и Медицинском лексикону. Био је члан уређивачких одбора ових публикација.

Др Божидар је био члан Српског лекарског друштва од 1956. године, члан председништва Друштва и члан суда части. Био је први председник Удружења оралних хирурга Југославије и председник Удружења оралних хирурга Србије. Члан евр-

Професор са сестром и снахом на породичном окупљању

ЗНАМЕНИТИ ПИВЉАНИ - ДР БОЖИДАР ЈОЈИЋ

Први стоматолог из Пиве

Божидар Јојић

Увијек је носио клијешта

Када је долазио на Пишче увијек је доносио љекове, инекције и клијешта за вађење зуба, Једне прилике једног јутра дође Милосав завијене главе шалом.

- Божо, дошо сам да ми извадиш пе -шес зуба, не могу више да трпим болове, па да идем да чувам овце.

Божо се само насмијао, па га сједе на столицу, даде му инекцију и извади му три зуба, даде му неки лијек и рече му :

- Милосаве дођи за два дана да ти извадим и те друге зубе што те боле, а ево ти ове прашкове да попијеш ако те буду много бољели.

Породична кућа Јојића

Утемељивач оралне хирургије

У Стоматолошком гласнику In memoriam Проф. Др Снежана Чолић је објавила: „Професор Јојић је био врхунски стручњак, научни радник, изузетан организатор и утемељивач стоматологије и оралне хирургије на овим просторима. Ипак, пре свега, био је частан, моралан човек који је генерације стоматолога мотивисао да се усавршавају и напредују, али и да постану добри људи. Био је спреман да помогне свакоме ко му се обратио за помоћ. Поседовао је исконску мудрост и способност да разуме људе око себе. Својим делом обележио је једну епоху у развоју стоматологије на овим просторима. Кад одлазе великани као што је проф Божидар Јојић, они не одлазе у заборав, већ остају да живе у нашим срцима и сећањима“.

ропског удружења за образовање кадрова у стоматологији. За редовног члана Академије медицинских наука Српског лекарског друштва изабран је при њеном оснивању 1976. године. Поред стручног, педагошког и научног рада Божидар се истицао и својим друштвено политичким радом.

Добитник многих признања и награда; Захвалнице, Плакете и Повеље Српског лекарског друштва, Награде за научно истраживачки рад и Награде за животно дело. Одликован је Орденом заслуга за народ са златним венцем и Орденом рада са црвеном заставом. Премијно је 2015. године.

ЉУБОМИР ЈОКОВИЋ (1958 - 2020)

Одлазак врсног педагога и племенитог пријатеља

СВИ СМО СА НЕВЈЕРИЦОМ ПРИМИЛИ ВИЈЕСТ ДА ЈЕ ПРЕМИНУО ПРОФЕСОР ЉУБОМИР ЈОКОВИЋ, НАШ ПИВЉАНИН КОЈЕГ БРОЈНЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ ЂАКА У ПЛУЖИНАМА И ПОДГОРИЦИ ПАМТЕ КАО ВРСНОГ ПЕДАГОГА, СПОРТИСТУ И ПРИЈАТЕЉА. КАДА ЈЕ ЉУБОМИР ПРЕМИНУО, БРОЈНИ ЊЕГОВИ УЧЕНИЦИ НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА ОГЛАСИЛИ СУ СЕ, ПИШУЋИ НАЈЉЕПШЕ УСПОМЕНЕ НА СВОГ ПРОФЕСОРА. ЊЕГОВИМ ПРИЈАТЕЉИМА ОСТАЈЕ У СЈЕЋАЊУ КАО ПЛЕМЕНИТ И ИСКРЕН ЧОВЈЕК КОЈИ ЈЕ, ТЕШКЕ ПОРОДИЧНЕ ТРАГЕДИЈЕ ХРАБРО НОСИО И КОЈИ ЈЕ, УПРКОС ТОМЕ, ЉУДЕ ПРИЛИКОМ СВАКОГ СУСРЕТА ПЛИЈЕНИО ОСМЈЕХОМ. ИАКО ЈЕ ПРЕСЕЛИО У ПОДГОРИЦУ, ЉУБОМИР СЕ СТАЛНО ВРАЋАО ПИВИ И КАО ПЕДАГОГ И КАО ЗАЉУБЉЕНИК У НАШ КРАЈ И РОДНО СЕЛО БОРИЧЈЕ...

ТЕКСТ О ЉУБОМИРУ ПРИРЕДИЛА ЈЕ ЊЕГОВА СЕСТРИЧНА ВАЊА МИКОВИЋ ИЗ САРАЈЕВА

Љубомир Јоковић, рођен је 1. јула 1958. године у селу Боричју, општина Плужине, од оца Гојка (борца VI Црногорске бригаде) и мајке Милијане. Одгајан у осмочлавној породици са три сестре и два брата у условима који су их је још као мале челичили. Четири разреда основне школе, завршио је у родном селу Боричју, а даље школовање наставио је у Фочи. Послије

завршене средње школе, уписао је Факултет за Физичко васпитање у Сарајеву.

Током студија, радио је на Јахорини као физичко обезбјеђење хотела и учествовао на уређењу олимпијских стаза 1984. године.

Послије завршеног факултета, радни однос започео је у Средњој школи у Плужинама, као професор физичког васпитања и културе. Био је члан Планинарско смучарског друштва из Плужина. Учешћем на црногорском такмичењу на Жабљаку, на стази Штуоц, у алпским дисциплинама 1984. године освојио је прво мјесто. Изузетно је волио спорт и као такав, у свом радном вијеку, водио је млађе категорије ученика из Плужина кроз школу пливања у Сутоморе, као и зимску школу скијања у Плужинама.

У свом раном дјетињству на селу, храбро возећи скије на неуређеним стазама, мјештани су се склањали у своје куће да не би гледали тај приказ. Био је и изврстан пливач и препливавао је Пивско језеро.

За вријеме љетњег распуста, углавном је проводио вријеме у Боричју гдје је саградио викендицу и посветио се пчеларству у ком уљанику је имао око 40 кошница.

Био је породичан човјек, ожењен супругом Душком са којом је 1997. године добио сина Андрију.

Нажалост, послје двије и по лијепе године брака, његова Душка страда у саобраћајној несрећи 2000. године, а шест година касније остаје и без вољеног најмлађег брата Шћепана.

И поред свих тих трагичних момената у његовом животу, остаје јак за свог Андрију, а и за све нас који смо у њему увијек видјели и имали ослонац у тешким тренуцима.

Послије радног ангажмана проведеног у Плужинама, прелази у основну школу "Вук Караџић" у Подгорици, у којој је ријешио стамбено питање и наставио живот са својим сином.

У ОШ „Вук Караџић“, водио је кошаркашку секцију у Ветах лиги гдје је са својим играчима постигао запажене резултате.

Вања МИКОВИЋ

ПИШЕ: Павле Пајо ГЛОМАЗИЋ

СТАРЕ ПЛУЖИНЕ

Старе Плужине

И БЕЗ ПАРА СМО БИЛИ СРЕЋНИ

Како године пролазе све више се купи материјал у мојој души. Је ли то слично неким другим животима? Нешто ми говори да јесте! Кафана пуна дима, весели жагор преде. „Келнер, још двије дупле“, и тако данима, па и годинама без престанка, а бивало је све дуже и дуже. Биле су то кафанске ноћи у плужинским кафанама и Хотелу, нешто толико напорно до неиздрживости. Било је бјежања – не знам од чега, вјероватно од себе, а прије бих рекао од самоће. Плужинске кафане код бабе Соке (Милеве Васовић), затим Хотел „Пива“, па „Сердар Јоле“ код Бола Аџића, биле су први круг мог немоћног животног кружења.

Што ме највише боли из оног првог круга је што никад нијесам захвалио покојној мајци за сва она чекања на прозору кухиње нашег стана, за сузе ноћима проплакане, за непоједене вечере брижно спремне, да послуже толико пића бар повратим душу.

Кад је умро мој вјенчани кум Лазар Јокановић просто сам занијемо. Било је то као гром из ведре неба. Управо сам играо томболу у „Захумљу“ кад ми сестра Љубинка јави: „Умро је кум Лазар“. „Како“, запитао сам се у себи „кад смо прије два дана играли томболу заједно?“ Од тада се свега присјећам што је било везано за њега. Био је, фудбалски речено, велемајстор фудбала. Његове финте и штоповање лопте на волшебан начин нико не може нити ће их имати. Све до данас се присјећам у вези свега што сам доживио са њим и лоше и добро, па и онда кад

смо се враћали из Сарајева са меча Маријана Бенеша у Скендерији. У Кањону Праче смо се три пута окретали испред великог тунела и неком чудном срећом остали на путу. Опет сам пред собом имао Велешеву и поново нам је помогла светиња из Кањона Комарнице и оно гласно: „О, Радојица, Рако“ одлијегало је Кањоном Праче.

Био сам љетос у Рудиницама. Кањон изгледа некако тмурно и без много свјетлости. Неће ваљда опет да потапају? „Све то оде у језеро, ој,

ђевојко моја, Јело.“ Сјетих се поново Коловрата и вирове живота. Зар опет? Док читаво вријеме Кањоном одлијеже она добро познати глас, а мене се учини да из пећине Велешева излазе ђаволи. Опет нас опомињу да будемо добра дјеца и да слушамо. Слуша овај народ за своје добро, али зар опет потапати, зар опет иста грешка која нас стално кошта, итекако кошта по животима житеља Пиве. Мој најбољи друг, Благота Мишо Цицмил, се разболио за завичајем – од туге за „Круниће-

вином“, за Врбницом гдје смо испод сваког камена могли ухватити рибе за ручак. Сјећам се, Дома студената „Бјелаве“, „Неџарића“, „Сеља“. Колико само задовољства и среће је било у нама младим студентима. Нијесмо имали много пара, али смо ипак били задовољни. Памтим, добијемо паре од куће па сједнемо за један од столова у нашој соби са дванаест кревета и изгубимо све. А онда се ипак снађемо, у мензи нас Суљо пушти сваки дан без бонова, радимо физички у пивари или у не-

ком магацину и некако се извучено. А књига, питаће неко, нека књиге, није књига зец, стићи ће се. Интересантан је био наш студентски живот, пола карте пола читаоница. Када сам полагао Римско право знао сам да професор Бајић гура индекс у току испита до краја стола па ако падне падаш и ти. Био сам један од оних срећника који су ухватили индекс и уловили шестлицу. Питате се какве то везе има са Велешевом, има итекако, јер сви смо ми долазили из Кањона, из светилишта као пећина,

и све нас је пратио онај исти глас из Кањона.

Коцкар сам и дан данас и за мене важи оно правило – ја сам коцкар, али губим. Покојни отац Милоња ми је стално говорио: „Паметан чува паре, а луд се нада да ће их некако добити“. Прве коцкарске кораке сам почео у кући Аџића. Божо, Михаило и Василије су увијек били спремни на партију покера. Играло се према лампи јер они нијесу хтјели да уведу свијетло у кућу. Нијесу ваљда хтјели да покваре амбијент куће у којој је за вријеме Пете офанзиве боравио друг Тито. Играло се, по правилу, до дванаест сати, али ако су они губили онда се партија продужавала до зоре. Интересантно је то што је вазда један од њих био резервни играч, а остала два ми који смо долазили. Скоро увијек или баш никако нијесам излазио са ових партија позитиван. Што се тиче коцке имао сам лоше искуство.

Мој друг Александар Ацо Јокановић је као беба донешен код Аџића. Имао је свега двије године. Живио је у богатој кући, али без неког луксуза. Данас је преуредио стару кућу па је направио апартмане као и остали садржај за један угоститељски објект. Овим ће бити очигледно побољшана туристичка понуда Плужина овдје на плужинском брду. Кућа Аџића са садржајима биће тако доступна туристичкој клијентели, а посебно због свог историјског значаја. То је уствари кућа славног војсковође Вула Аџића који је погинуо у бици на Муратовици бранећи свој крај од Турака, бранећи слободу коју су Пивљани одувијек цијенили. Одмах до овог објекта је вила Сочица пресвучена у ново рухо која носи епитет најљепшег угоститељског објекта на овим просторима уопште. Пивљани се, као што се види, враћају као ласте својем крају па је тако Јоко Благојевић учинио да Ресторан Сочица многи и више цијене. Кад томе додамо да је Хотел „Пива“ купио отац познатог кошаркаша Богдана Богдановића онда смо заокружили нову туристичку мапу овог предивног краја, а ту је и Велешева до које се може доћи бродом за свега пола сата пловидбе.

Велешева и даље одолијева зубу времена и као да држи слику о пећинама које су нестале у таласима језера. Ту посебно издвајам пећину на Одмуту коју је прије потопа испитао професор Драгослав Срејовић са својом екипом која је читаво лето боравила у плужинској Основној школи „Тодор Топаловић“. Памтим имена Милица, Милена, Даница, Драгица, Лушо, Жељко и други који су се дружили са плужинским момцима Пајом, Војом, Мишом, Благодом, Мићом. Било је то дружење за незаборав и друштвено користан рад на истраживању пећине на Одмуту. А година 1974. пред сам потоп. Та година је била пуна незаборавних доживљаја. Био је турнир у малом фудбалу на којему смо у финалу победили „Хидротехнику“ поштено и без приговора. Ми победили њих, а „Хидротехника“ Ријеку Пиву и претворила је у 40 километара дугачко језеро. Микача, Милан, Сретен, Нишки, Ферид и остали из екипе су само пружили руку и попили заједно са Мигом, Пајом, Мирком, Бором, Мићуном, Живком, Ђолом, Радојицом, Мишом и Никцем око два литра вискија на ћепалу испред наше куће у Старим Плужинама. Било је Пјесничко вече на Оку, извору Пиве, са 5 000 посетилаца који су једва стали на зелене ливаде око самог извора Пиве, а памтим, учествовали су, између

осталих, Брана Петровић, Добрица Ерић, Војислав Краљачић, Мирослав Антић, Будимир Дубак и многи други. Послије Пјесничких сусрета на самом извору Око наставило се дружење у порти старог Манастира Пива до у цик зоре, а било је, што кажу Пивљани, свега и јела и пића „до изараменица“. Ништа није фалило у тој ноћи за богове, у тој ноћи пјесничкој. Такви су били сусрети Пјесничка ријеч на извору Пиве.

И опет снимам снове страшне, сањам како мог оца стријељају на ливади испод Велешеве. Крив је што је

бранио од потопа Пиву, што је бранио све пивске ријеке, вирове и простране луке. А судије наши калуђери Поликарпа и Јефтимије, кажу: „Није крив ни по којој тачки оптужнице, није крив“, а Кањоном опет онај глас и јато свитаца. Није ни Велешева крива. Она усправно стоји у Кањону и одолијева свим насртајима било са које стране долазили.

Велешеву сматрам као светионик у мору потопљених кућа, цркава, гробова, симбол свега онога што човјеку даје наду, али која опомиње да се нешто не треба урадити.

Миленко Пејовић

Миленко Пејовић рођен је 1951. Године у селу Миљковац у Пиви, од оца Вукашина и мајке Кате.

Основну школу завршио је у Миљковцу. Гимназију у Никшићу, а студирао и радио у Бегораду. У Црну Гору вратио се 1989. године и данас живи и пише у Никшићу и Пиви.

Љубавне бравуре

Сутон краде смирај дана
над прекрасом пјесма јечи,
на пропланку она сама
жар усана росом лијежи.

Танани су њени снови
буков густиш поглед слама,
ко грацију да улови
скриту велом шумских тама.

Очи јој пале звијезде
дивљи немир тјелом бруји,
венам се страсти гнијезде
вриште чула ко славуји.

Пожар тјела ноћник слама
ко свједоци птице ћуте,
жути мјесец скрива тама
на оркане жеље слуте.

У даљини пастир поје
и милује пјесмом врела,
ко стражари жудње стоје
знојем ките огањ тјела.

У пожару страсти језде
као муње пред олују,
да сакрију свјетло звјезде
док ратници љубав кују.

Бравура им ватре ждије
руке грле скрите наде,
хоће зоре да сакрију
док љубави мост саграде.

Пивске авантуре

Бастион је моја Пива
дивљих врела и пејзажа,
најдража је оку вила
тај перјаник љутих стаза.

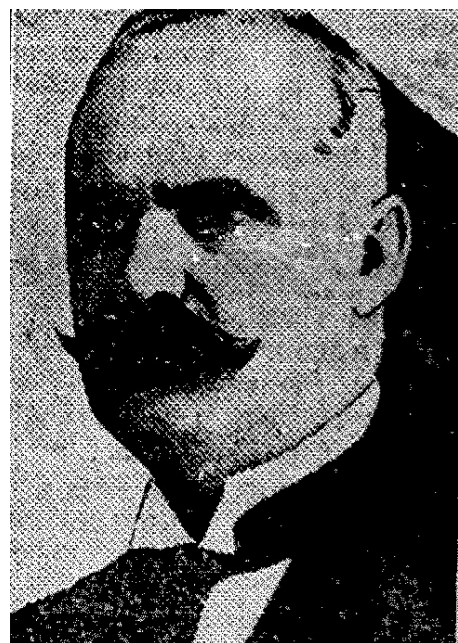
У њедрима гнијезда скрива
часних људи и орлова,
за немани бедем бива
са стразама, ратника соколова.

Са љепотом плете мреже
свих кањона и врлети,
прекрас оку разум везе
сви су снови узапети.

Свуда жубор, птчја граја
дивљи поток ћердан везе,
пјесма лугом све осваја
душом трепере њежне брезе.

Вите јеле небу сежу
да језера сва сакрију,
ти бисери чула прежу
сваког жедног да напију.

На бранику све љепоте
Пива моја горда стоји,
као Моцарт свира ноте
авантуром незаборава чула поји.

СВЕТОЗАР ТОМИЋ

СВЕТОЗАР ТОМИЋ: ПИВА И ПИВЉАНИ (4)

Професор, историчар, етнограф и географ Светозар Томић (1872-1954) својом интердисциплинарном студијом „Пива и Пивљани“, која је у издању САНУ промовисана 1949. године, дао је огроман научни допринос за наш крај. Из те студије у неколико наставака објавићемо изводе из њеног посебног дијела који је посвећен насељима и породицама у Жупи и на Планини. Ријеч је о истраживањима које је овај научник објавио прије Другог свјетског рата, боравећи у Пиви и проучавајући литературу

Пивска Планина обухвата сва насеља на десној обали Комарнице-Пиве са пивске стране и насеља с леве стране Таре од Језика па до Шћепан-Поља. Сва су ова насеља, изузевши Доњих Црквица и насеља око Шћепан-Поља, постала на катуни, нека раније а нека у најновије време, те стога имају и други тип но она старија насеља у Жупи. Ова су насеља гола, без шуме, без воде, на великим карским висинама, без

Описи насеља и поријекло породица на Планики

икаких услова за какав бољи и културнији живот. Примитивно сточарство и сејање овса, јечма, ражи и кромпира и гајење купуса једино је занимање ових наших планинштака.

21. БЕЗУЈЕ

Село је на гредама кањона реке Комарнице у подножју Осмо Гомиле. Тврде стене кањонске, које су испод села, нису дале да се ивице кањона; сурвавају, но се начинио као подињак-зараван са долинама и влакама разнога правца. Тле је села тврди кречњак са трошним материјалом, растуреним по том подињку, снет са Осме Гомиле и Велике Обле Главе. Село је на коти 1046 м. а корито Комарнице на 683 м., те је висина кањона испод Безуја 363 м. Изнад села су Стрме Стране, голе са растреситим кречњаком и приличном испашом.

Терен је чист карст, те нити у селу нити игде у близини има живе воде. У врху села, под ртом Пиштетом, налази се пиштет, једна густојерна (бистијерна) доста примитивно начињена са малом количином воде и то само зими, иначе свака кућа има испод стреје велика корита (види фотографију бр. 14) за хватање кишнице и за топљење снега из снијежница. Из ових корита, кишницу, а тако и снијежницу пију чељад, а и стоку одатле поје. Ово је најбезводније село у целој Пиви.

Сеоске су куће без икаквога реда растурене по странама долина и влака. Куће су све од камена и већином шиндом покривене. Једне су "на хелици", а једне на изби.

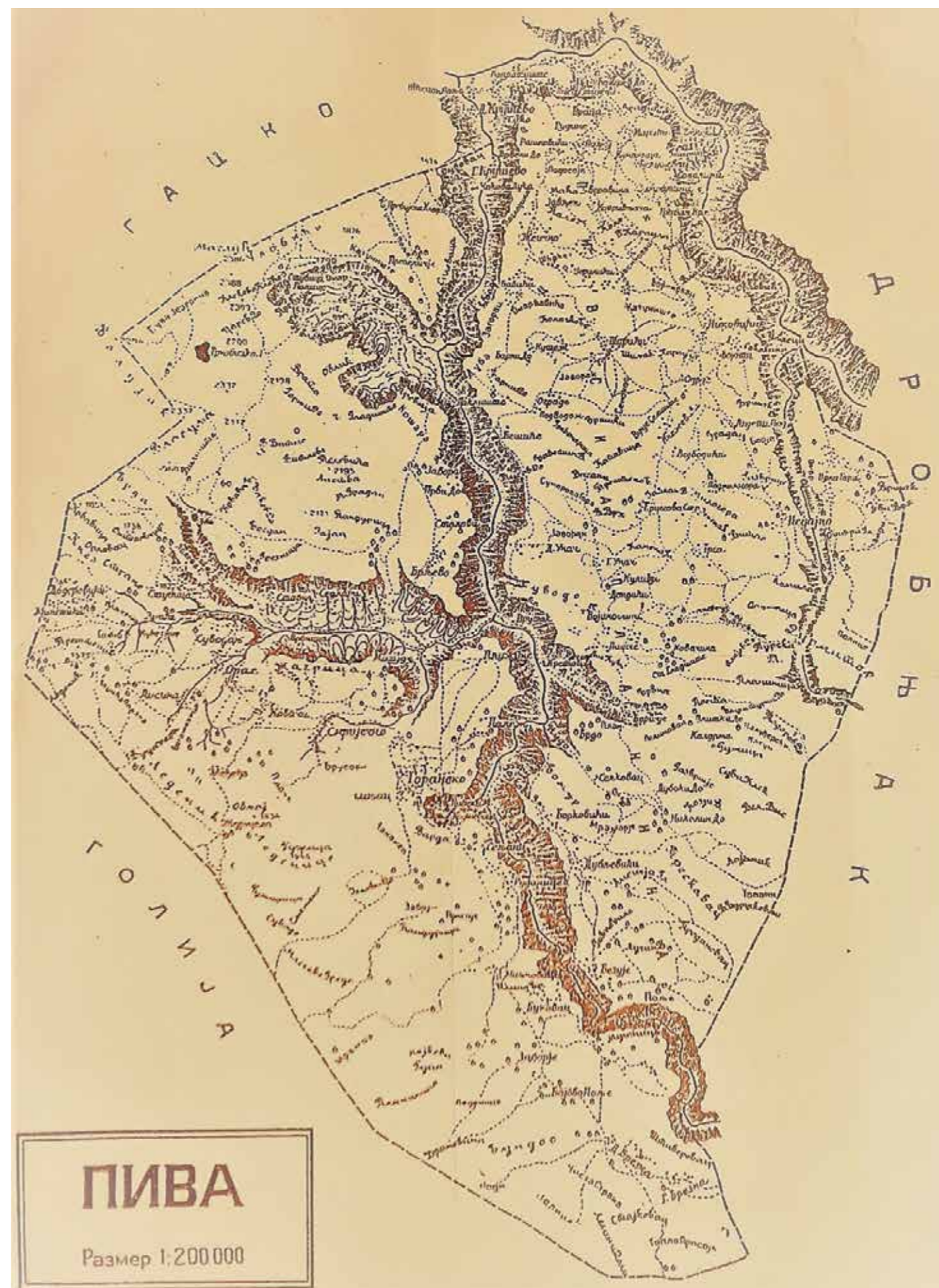
Њиве су по селу и око села, а ливаде изнад села, у Драгаљеву и по планини. Летују на планини, а катуни су им: Катин До, Равна Доца и Дубо-

ки До. Сва је планина сеоски комун и ту се ништа не сеје, једно због велике висине, а друго што нема нигде дрвета за ограду. Сеоски је комун и Бријег у удуту села, Стаје су са прибојима у Драгаљеву, у Пољу, у Надубљу и у Вроштици. Чобани зими долазе кући на ноћиште.

Село су основали Гаговићи на катуну; пре једно 140 до 150 година. Миро Гаговић, рођен око 1830 г., памти Безује са 16 кућа: 8 Гаговића, 6 Врачара и 2 Бошњака. Матица Гаговића је данашњи заселак села Рудиница: Доље Крушево[184].

На Безују су: Гаговићи (21 к., св. Никола). Ово је једна од старијих и угледнијих породица у Пиви. У њој је увек било добрих и отреситих људи, који су били познати и изван Пиве. Такав је био архимандрит Хаџи-Арсеније Јованов Гаговић крајем XVIII и почетком XIX века. Он је играо важну улогу у Првом устанку, одржавао везу између Карађорђа и херцеговачких Срба. Архимандрит Арсеније, као Хилендарски јеромонах, одлазио је манастирским послом у Русију 1783 године[185], па је после био главна веза између рускога отсека за српске послове и Срба. Архимандриту Арсенију Карађорђе шаље прокламацију да се Срби дижу на Турке. Ова је прокламација: "писато подъ Биоградомъ у табору сербскомъ КЗ (27) августа аод(1804)" и на њој је десет потписа: први Карађорђе Петровић а последњи капетан Радић Петровић у име целе Србије.[186]

По једној забележеној причи Гаговићи су старином из Метохије. "По пропасти царства на Косову три брата, претка Гаговића, пошли су из свога роднога мјеста из Метохије са осталим народом ка мору. Дошли су у Бањане и ту један остане и од њега

су Петровићи у Бањанима. Други брат оде у Гацко и од њега су Звиздићи. Потомак овога, Ђуро Звиздић, дао је име своме селу: Метохија (у Гацку) као сјећање на Метохију у Ст. Србији, одакле су родом. Трећи, пак, брат оде у Пиву, насели се у Доњем Крушеву; и од њега су Гаговићи. Ово је све било за време Синан Паше".

Станиша Гаговић, старац од својих 80 година (1912), причао ми је да су Гаговићи старином од Призрена, па су се из Призрена прво отселили у Пећ, у Метохији. Из Пећи су дигли и дошли на Јасен под Равно у Пиви. Из Јасена су се преселили на Крушево код манастира, у Крушеву су дуго живели, били су кнежеви, имали су свој двор и своју придворну цркву, па су све то Турци разрушили. Из Крушева су се отселили на Безује на турску земљу. Имали су своје земље по Буковцу и по Брезнима.

И сам архимандрит Арсеније каже у своме писму Свјатјешему Правитељствујушчем Синоду од 4 марта 1814 године: да су његови преци подигли манастир Успенија Св. Богородице, звани Пива, и да су живели у селу Доњем Крушеву: В' сем' мјестје бил' предков' моих' зимниј дворец' с придворноју церковију Свјатаго Николаја Чудотворца.

Родоначелник Гаговића је, по писању архимандрита Арсенија: Књаз Вукашин, који се презивао Рудич. Вукашин је имао два сина: Саватија, патријарха српског, који је подигао манастир Пиву 1573 г., и Гаврила по коме су се они и прозвали Гаговићи. [189]

Преци Гаговића

Вукашин
Саватије
Патријарх Гаврило

Од Гаврила до Јована не знају претке по имену али тврде да има пет пасова

Јован-архим. Арсеније-Атаназије-Сава-Миро (1912 имао око 80 година)-Лазар (од 35-40 год.). Гаговића има 30 кућа на Гласинцу у Босни, од њих су Цицварићи у Србији. Неки Јован Гаговић, а звали га и Јовча и Јовчета, отсели се с Безуја у

Пљевља, и ту је био трговац. Један од његових унука, кога су звали Јован (Јовча) Цицвара, оде из Пљевља у Ужички крај и од њега су Цицварићи у селу Никојевићима.

Врачари (19 к. св. Никола). Од ових 19 кућа презивају се: Врачари 8 кућа, Бајовићи 4 куће, Таушани 4 куће и Пантовићи 3 куће. (Не узимају се између себе). Врачари су од Гаговића. Један Гаговић врачар (гатао), и његови се потомци по њему зову Врачари. Врачара има у Лици. Гаговићи и Врачари су међу собом слични. Сви су они црномањастии људи, црне косе и прилично космати. Бошњаци (7 к., св. Лука), старином су са Заграда из Жупе Никшићске. По разури Требјесе отселе се у Босну,

отуда им и презиме Бошњаци, па се из Босне врате на Безује на турску земљу.

22. ДУБЉЕВИЋИ

Над кањоном Пиве, на висини од 1425 м. је село Дубљевићи. Кањон је под селом дубок око 750 м. Село је на таласастом земљишту. Село нема живе воде; пију кишницу и снијежницу (топљеницу). У селу има једна приватна густојерна и из ње се даје сељацима вода само о слави и каквом весељу. Куће су без икаквога реда растурене по странама влака и долина. Нигде нема ни две куће заједно.

Оно мало њива и ливаде су у селу и око њега. Планина је Дубљевића

од села до Колијевке. Катун им је: Дубљевића Катун. Сви издижу и здижу по договору у један дан. Зимњи станови су заједно са кућама; све у селу и све заједно. Кунун је сва планина и Бријег. Село је голо, без иједнога дрвета. Дрво за гориво гоне из Бријега. Гробље им је на сред села; немају цркве. Село је постало на катуну.

У селу су: Дубљевићи (28 к., св. Ђурђиц, 3 нов.). Они су родом са Дуба (ном. Дуб) између Цуца и Бјелица у Црној Гори, од породице Милића у Бјелицама. Прво су одигли у Невесиње и ту једни остали а други због крви преселили се у Пиву на куповину.

Једна грана од ових Дубљевића от-

селила се у Тепца у Дробњаку и тамо се зову Поповићи.

Дубљевића има у Гацку, Борчу, Јабуци и Изгорима. У Невесињу има село Дубљевићи и од ових су Дубљевића Рњез и Полексићи (5 к.). Они су од Јоковића са Брезана.

23. БОРКОВИЋИ

Село је на висини од 1397 м. над кањоном Пиве. Земљиште је таласасто са облим ниским главицама и пространим долинама.

Село је основано пре 80 година на катуну. Издизали на планину у борје, од чега је дошло име "Борковићи", па ту и село створили.

Прво село Борковића било је Крушево у кањону; и данас сваки сељак

из Борковића има своје земље у Крушеву.

Село нема живе воде; имају густојерне и снијежнице.

Њиве су и ливаде у селу и око села. Катун им је Николин До у планини. Имају ливаде по странама брда Божура, у Ружиглавице, по Брдицама и на Мраморју. Зимски станови су у селу и у Сељковцу, селишту у кањону. На лепом времену долазе зими чобани из Сељковца кући на ноћиште.

Куће су у групама растурене по главицама а не у долинама због великих сметова (намета). У долинама су њиве. У селу нема нигде дрвета; зими гоне дрва из Бријега.

Село је врло чисто; више њега има брдо Божур.

Имају нову цркву, она је изван села, над самим Бријегом, и око ње је гробље.

У селу има четири краја са именом породица које у њима живе.

Ту су братства: Радовићи (24 к.), Неђићи (19 к.), Делићи (12 к.) и Лондрићи (4 к.), сви славе св. Јована и старинци су.

По причању сељака била су три брата: Богић, Јован и Вуко. Од Богића су Радовићи, који су се звали и Ђуровићи; од Јована су Лондровићи [190], а од Вука Делићи. Неђићи су, по једнима, родом из Бањана из села Зеба и род су Копривицама. Издизали, веле, у Дурмитор на катун (и, данас има у планини Борковића место што се зове: Бањски Катун), па један од њих, зет некога Делића по Неђи, остао у Борковићима, запопио се и по мајци Неђи прозове се Неђић. Од њих је, причају, било девет попова.

По свему изгледа да су сви они једно братство па се у току времена разродили и намножили.

Делића има у Сарајеву, на Гласинцу под именом Реновићи, у Јајцу, у Требињу и Шуми, у Бањој Луци (Лазар Делић). Радовића има у зворничкој околини, на Гласинцу и у Србији. Лондровића има у Загорју под именом Таловићи, а под тим именом има једна кућа у Борковићима.

(У следећем броју: *Пирни До, Пишче, Кулићи...*)

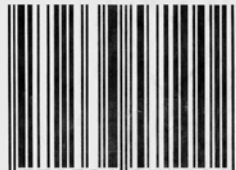
ПРИРЕДИО: Радмилу ТАДИЋ

Село Безује

ISSN 2536-5711

9 772536 571002 >

Плужине најуређенији
град-комуналци уређују
центар Фото-Р. Тадић

e-mail: rjcc.pive@gmail.com